

Rekenkamercommissie WVOLV
T.a.v. D. Kamermans
Postbus 393
2250 AJ Voorschoten

* Z 0 5 4 7 2 1 2 0 1 F *

Verzenddatum 1 juli 2025
Ons kenmerk Z/25/214661/478703
Contactpersonen Versteeg, Luka; Van den Brink, Laura
Telefoonnummer 14 071
Onderwerp Bestuurlijke reactie Rekenkameronderzoek naar inburgering en huisvesting

Beste meneer Kamermans,

Op 2 juni heeft u het college van Oegstgeest verzocht om een bestuurlijke reactie te geven op uw onderzoek naar onze uitvoering van inburgering en de huisvesting van statushouders en gezinsmigranten. Wij hebben met interesse kennisgenomen van de rapportage en constateren dat er veel werk is verzet om tot deze evaluatie te komen. Graag geven wij middels deze brief gehoor aan uw verzoek.

In deze reactie gaan wij niet in op de afzonderlijke aanbevelingen, maar reageren wij op de conclusies uit de concept-aanbiedingsbrief.

Aandacht gemeenteraden is beperkt

In uw onderzoek geeft u aan dat er vanuit gemeenteraden weinig aandacht is voor de inburgering van statushouders. Wij herkennen dit beeld maar willen hierbij aangeven dat dit logisch is, omdat inburgering in de vorm van het regionale programma Leidse Inburgering sinds 2022 in de uitvoeringsfase zit. Vanzelfsprekend is de gemeenteraad ten tijde van de invoering van de Wet Inburgering 2021 gericht geïnformeerd over de gevolgen van de nieuwe wet en het aanbesteden van de verschillende leerroutes voor statushouders.

Hierna heeft het college geen aanleiding gezien om de raad opnieuw uitgebreid en specifiek te informeren over de stand van zaken wat betreft inburgering. In plaats daarvan is gekozen om de raad structureel te informeren over de resultaten van inburgering via andere informatieproducten. Zo zijn in- en uitstroom cijfers van de verschillende inburgeringsroutes een vast onderdeel van het jaarverslag aan de raad. Daarnaast is raad ook geïnformeerd via onder andere de tussenrapportage van het beleidsplan 2021-2024 en de aanvragen voor een vangnetuitkering over 2022 en 2023.

Oegstgeest heeft daarnaast jarenlang voldaan aan de huisvestingstaakstelling. Sinds 2023 wordt de huisvestingstaakstelling echter niet meer behaald, waardoor Oegstgeest richting indeplaatsstelling is gestegen op de escalatieladder van de Provincie Zuid-Holland. Hierover is de gemeenteraad regelmatig geïnformeerd. Zo zijn in 2024 en 2025 meerdere raadsmededelingen verstuurd over het voornemen van de provincie om over te gaan tot indeplaatsstelling en de door de gemeente genomen stappen. Daarnaast is de raad in 2024 meerdere keren op de hoogte gebracht van locaties die worden verkend of voorbereid voor de huisvesting van statushouders.

Taakstelling huisvesting en inburgering statushouders wordt niet gehaald

U adviseert om kansen te onderzoeken voor extra huisvestingsmogelijkheden, zoals flexwoningen, doorstroomlocaties, en het maken van prestatieafspraken met woningcorporaties. Oegstgeest levert al jaren zonder een opgelegde taakstelling een grote inspanning voor de opvang van statushouders uit de regio in de Regionale Opvanglocatie (ROL) en heeft in het afgelopen jaar ook belangrijke stappen gezet in het verkennen en concretiseren van aanvullende huisvestingsmogelijkheden. Hierbij worden de huisvestingsmogelijkheden die u aangeeft nadrukkelijk onderzocht.

Zo wordt nauw samengewerkt met woningcorporaties en partners om sociale huurwoningen uit te breiden, onder andere via nieuwbouwprojecten zoals Sublimes en een studentencomplex. De gemeente onderzoekt daarnaast het gebruik van provinciaal eigendom en andere locaties als tijdelijke opvangplekken, waarbij financiële haalbaarheid en samenwerking met betrokken partijen centraal staan. Samenwerking met Divorce Housing biedt ook kansen voor snel beschikbare, onzelfstandige woonruimte voor statushouders en bijzondere doelgroepen. Hoewel de gemeente met deze maatregelen op korte termijn nog niet volledig voldoet aan de taakstelling, verwacht Oegstgeest op middellange termijn belangrijke vooruitgang te boeken.

In uw onderzoek adviseert u om de samenwerkingsmogelijkheden met andere gemeenten te verkennen. Het belang van samenwerking tussen gemeenten beaamt wij ten zeerste. Binnen het samenwerkingsverband Holland Rijnland zijn wij bijvoorbeeld al geruime tijd betrokken bij kennisuitwisseling over de huisvesting van statushouders en in de Leidse regio werken we samen aan het koppelen van personen aan woningen over gemeentegrenzen heen. Recent wordt daarbij ook gekeken naar de uitruil van verschillende doelgroepen en gezamenlijke aanpak op het gebied van onderwijs, zorg en ondersteuning voor statushouders. Zo heeft er op 11 juni 2025 nog een overleg plaatsgevonden met alle betrokken wethouders van de Leidse Regio over de samenwerkingsmogelijkheden wat betreft de huisvesting van statushouders.

Zoals u in uw onderzoek terecht aangeeft heeft het niet behalen van de taakstelling voor huisvesting van statushouders een negatief effect op het behalen van de inburgeringstaakstelling, aangezien statushouders langer in een opvang wonen. Het college onderschrijft daarom het belang van de vroege start met inburgering die inwoners van de ROL kunnen maken.

Informatie-uitwisseling tussen gemeenten is beperkt

Het college erkent dat de informatievoorziening qua cijfers niet altijd optimaal is. Regelmatig laten cijfers van Oegstgeester inburgeringstrajecten enige tijd op zich wachten vanwege moeilijkheden met Leidse ICT-systemen. Desondanks worden relevante cijfers over instroom en uitstroom naar onderwijs en werk wel jaarlijks opgeleverd en vervolgens opgenomen in de jaarverantwoording aan de gemeenteraad. Daarnaast levert gemeente Leiden ook cijfers van het aantal afgeronde Participatieverklaringstrajecten (PVT's) en Modules Arbeidsmarkt en Participatie (MAP's) op.

Op ambtelijk niveau bestaat daarnaast een periodiek beleidsmatige overleg waarin ontwikkelingen rondom de Leidse Inburgering, inclusief inburgeringscijfers, gezamenlijk wordt besproken met Oegstgeest en de andere regiogemeenten. Ook op het uitvoeringsniveau is het college tevreden over de korte lijnen die er zijn tussen onze bijstandsconsulenten en de inburgeringsconsulenten van het programma Leidse Inburgering. Hierdoor kan snel worden geschakeld wanneer een inburgeraar zich bijvoorbeeld niet aan de gemaakte afspraken houdt.

Tot slot

Hoewel wij van mening zijn dat niet alle aanbevelingen op Oegstgeest van toepassing zijn omdat wij deze aanbevelingen in de praktijk al uitvoeren, willen wij u bedanken voor de onderzoeksrapportage. De Rekenkamer heeft met dit onderzoek op een gedetailleerde manier inzicht geboden in de complexiteit van de (wettelijke) gemeentelijke taken voor statushouders en gezinsmigranten.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Oegstgeest,

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized 'J' followed by several horizontal strokes.

Jeffrey Versluis
secretaris

A handwritten signature in black ink, featuring a large, loopy 'E' followed by a series of loops and a final horizontal stroke.

Emile Jaensch
burgemeester

